

Op een goede basis kun je bouwen!

PEUTERAANBOD EN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Inleiding en Leeswijzer	4
1 Beleidskader Voor- en Vroegschoolse Educatie	6
1.1 aanleiding voor het beleidskader	6
1.2 Voor- en Vroegschoolse Educatie	6
1.3 Visie op en het doel van Voor- en Vroegschoolse Educatie	7
1.4 definitie van het doelgroepkind	7
1.5 dwarsverbanden met andere beleidsterreinen	8
1.6 Onze ambities	8
2 Een aanbod voor alle peuters	9
2.1 Peuteraanbod als basisvoorziening	9
2.2 Uitgangspunten van Peuteraanbod	9
2.3 Tegemoetkoming in de kosten van peuteraanbod	9
3 Bereik van de doelgroep	10
3.1 toeleiding naar VVE	10
3.2 Kostenaspect voor ouders	11
3.3 Locaties in kleine kernen	11
4 Eisen aan de kwaliteit van VVE	11
4.1 wettelijke kwaliteitseisen aan voorschoolse educatie	11
4.2 Aanvullende kwaliteitseisen gemeente gennep	12
4.3 Borging van kwaliteit	12
5 De periode 2021-2024	13
5.1 OAB-projecten in 2021	13
5.2 Speerpunten 2021-2024	13
6 Financiële paragraaf	14
6.1 rijksmiddelen voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	14
6.2 gemeentelijke middelen voor peuteraanbod	15
6.3 Overzicht categorieën en subsidies	17

Vastgesteld door B&W op 2 februari 2021, Gemeenteraad op 8 maart 2021

Voorwoord

Onlangs is in onze gemeente het beleidsplan Blijven(d) Ontmoeten Meedoen en Ondersteunen vastgesteld. De visie die hierin is gedeeld geldt zeker ook voor onze jongste inwoners.

Wij vinden het van groot belang dat kinderen zich vanaf een zo jong mogelijke leeftijd goed kunnen ontwikkelen. Wij vergroten de kracht van onze jongste inwoners, zodat zij later zelfstandig en zelfverantwoordelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Deze notitie betreft het peuteraanbod en de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE).

Met het peuteraanbod (voorheen peuterspeelzaalwerk) wordt de ontwikkeling van de peuter bevorderd. Ontwikkelingsstimulering, opvang en samen spelen staan centraal. Ongeacht de achtergrond van de ouders/verzorgers (werkend of niet werkend) is peuteropvang voor iedereen toegankelijk.

Met VVE blijven we ervoor zorgen dat alle kinderen de juiste ondersteuning ontvangen. Hiermee verkleinen of voorkomen we (een risico op) een achterstand. Voor de ouders/verzorgers is hierbij een belangrijke taak weggelegd. Zij zijn een bepalende factor voor een goede ontwikkeling van de kinderen en worden dan ook intensief betrokken.

Met inbreng van onze partners (kinderopvang, (passend) onderwijs, jeugdgezondheidszorg en Biblioplus) is deze beleidsnotitie tot stand gekomen. Samen hebben we een intensief en zorgvuldig proces doorlopen. Deze notitie geeft duidelijke kaders waarbinnen we samen willen werken.

Ik dank onze partners hartelijk voor hun bijdrage en ik vertrouw op een voortzetting van de prettige samenwerking bij de verdere vormgeving en uitvoering van het VVE-beleid.

Rob Janssen

Wethouder Sociaal Domein, Onderwijs en Kunst en Cultuur

Inleiding en Leeswijzer

De vroege kinderjaren (0-6 jaar) zijn zeer belangrijk voor de ontwikkeling en daarmee van grote invloed op het verdere leven. In deze jaren vindt de snelste ontwikkeling plaats op taal, motorisch, cognitief en sociaal-emotioneel gebied. De kwaliteit van de opvoedingsomgeving en communicatie met kinderen zijn belangrijk voor de individuele educatieve ontwikkeling. Wat betreft deze ontwikkeling blijken er aanzienlijke verschillen tussen kinderen te ontstaan in de eerste jaren. Door verschillende redenen kunnen kinderen achterstanden hebben of opbouwen, bijvoorbeeld doordat zij opgroeien in een taalarme omgeving of in een context waar zij minder ontwikkelingskansen krijgen.

Op jonge leeftijd opgelopen achterstanden in educatieve ontwikkeling hebben grote gevolgen voor het individu en uiteindelijk ook voor de samenleving. Het is dus belangrijk dat kinderen zich op een zo jong mogelijke leeftijd goed kunnen ontwikkelen. Dit zodat ze succesvol deel kunnen nemen aan schoolse activiteiten en later zelfstandig en zelfverantwoordelijk deel kunnen nemen aan de maatschappij. De gemeente Gennep wil er dan ook in samenwerking met betrokken partijen aan bijdragen dat kinderen met een achterstand in staat gesteld worden deze in te halen of te verminderen. Dit vanuit de basisgedachte dat investeren in vroegtijdig signaleren en begeleiden van (taal)ontwikkeling van jonge kinderen een betere startpositie in groep 3 oplevert.

De gemeente Gennep ondersteunt het peuteraanbod 2-4 jaar, voorheen peuterspeelzaalwerk. In de peutergroepen zitten ook de peuters met een VVE-indicatie. Dit zijn de kinderen die geïndiceerd zijn door de jeugdarts van het consultatiebureau/JGZ (Jeugdgezondheidszorg) en meer begeleiding en tijd krijgen.

Om kinderen met een (taal)achterstand te ondersteunen, krijgen gemeenten financiële middelen van het Rijk. Dit zijn de zogenaamde middelen voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), gericht op kinderen van 2,5 tot 6 jaar, maakt daar onderdeel van uit.

In het kader van VVE heeft de gemeente een wettelijke taak: zij is verantwoordelijk voor het inrichten van een voorschools aanbod voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar als het gaat om kinderen die een (taal)achterstand hebben of dreigen op te lopen. Voor de 4- en 5-jarige kinderen in groep 1 en 2 van het basisonderwijs (de vroegschool) is de basisschool primair verantwoordelijk. Vanuit het Rijk is hiervoor budget dat rechtstreeks aan de schoolbesturen beschikbaar wordt gesteld. Omdat de gemeente, de kinderopvang en het schoolbestuur een taak hebben in VVE zijn zij verplicht om hierover afspraken met elkaar te maken.

Het lokale beleid is in 2011 vastgelegd in de beleidsnota Voor- en Vroegschoolse Educatie 2011-2014. In 2015 is in de werkgroep VVE het beleidsdocument 'Ouderbetrokkenheid Gennep 2014' vastgesteld. In 2016 volgde het vaststellen van het Zorg Advies Team (ZAT), een overlegorgaan van professionals die betrokken zijn bij de zorg en begeleiding van jonge kinderen, met als doel vroegtijdig signaleren en begeleiden van kwetsbare kinderen die specifieke ondersteuning nodig hebben.

In het beleid ligt de nadruk op taalontwikkeling, maar daarnaast ook op spelen, sociaal emotionele ontwikkeling, rekenen en motoriek. Uiteraard doet de gemeente dit niet alleen. Onmisbaar in dit beleidsveld is de samenwerking met onze partners zoals JGZ, de kinderopvang, (passend)onderwijs, de bibliotheek en Team Toegang. Deze beleidsnotitie hebben we dan ook in samenwerking met hen opgesteld. Binnen de kaders van deze beleidsnotitie zetten wij gezamenlijk in op het voorkomen, verkleinen en verhelpen van (taal)achterstanden, zodat kinderen succesvol kunnen starten in groep 3. Het mee kunnen doen in groep 3 aan het schoolse programma is het uiteindelijke doel van VVE waar de gemeente verantwoordelijk voor is. Daar waar nodig leveren we maatwerk om aan het doel van VVE te kunnen voldoen.

LEESWIJZER

In hoofdstuk één leggen we de kaders van het beleid op het gebied van Voor- en Vroegschoolse Educatie vast. Voorschoolse educatie wordt aangeboden via peuteraanbod, daarop gaan we in het tweede hoofdstuk in. De toeleiding naar dit peuteraanbod beschrijven we vervolgens in hoofdstuk drie. Het aanbod moet voldoen aan kwaliteitseisen: zowel aan de wettelijke als aan de aanvullende eisen die wij stellen. Deze kwaliteitseisen bespreken we in hoofdstuk vier. In hoofdstuk vijf kijken we naar de periode 2021-2024. We besluiten deze beleidsnotitie met het zesde en laatste hoofdstuk waarin we ingaan op de financiële kaders.

1 Beleidskader Voor- en Vroegschoolse Educatie

In dit hoofdstuk schetsen we het kader waarbinnen VVE zich afspeelt en gaan we in op onze ambities.

1.1 AANLEIDING VOOR HET BELEIDSKADER

Zowel de bestuurlijke wens als recente wetswijzigingen hebben ervoor gezorgd dat er een nieuw beleidskader voor VVE ontwikkeld is. Dit beleidskader is een vervolg op het huidige.

De gemeente heeft te maken met de volgende wetswijzigingen:

- De Wet 'Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang' (Wet IKK) die op 1 januari 2018 van kracht is geworden.
- De Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen die ook op 1 januari 2018 is ingevoerd.
- Per 1 januari 2019 is een nieuwe 4-jarige periode van de rijksmiddelen voor Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden (GOA) beleid van start gegaan. Voor de gemeente Gennep betekent dit een verdubbeling van de middelen ten opzichte van de afgelopen periode. De grootste verandering vanuit de wetswijziging is het ophogen van het aantal uur Voorschoolse Educatie per week van 10 naar 16 uren in augustus 2020 voor kinderen met een VVE-indicatie.

1.2 VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

Met voorschoolse educatie wordt in deze nota bedoeld: een pedagogisch, educatief ontwikkelingsaanbod voor VVE-geïndiceerde peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar. Echter een goed pedagogisch, educatief aanbod (peuterprogramma) is voor alle peuters in de gemeente Gennep van toepassing.

Op de basisschool wordt in groep 1 en 2 -daar waar nodig- extra ingezet op vroegschoolse educatie voor VVE-geïndiceerde kleuters. Dit vindt plaats binnen het doelgericht werken van groep 1-2. Vanuit de afspraken Passend Onderwijs horen kinderen met een VVE-indicatie bij de brede basisondersteuning van de school.

Vanwege het belang van een goede aansluiting tussen Voor- en Vroegschoolse educatie, zijn gemeenten, kinderopvang en schoolbesturen – op grond van de Wet op het Primair Onderwijs – verplicht met elkaar afspraken te maken over (onder andere) de doorgaande leerlijn en de resultaten van vroegschoolse educatie. Deze afspraken leggen we in de loop van 2021 vast in een VVE-Convenant.

Voor- en vroegschoolse voorzieningen hebben een belangrijke preventieve rol. Zij signaleren mogelijke zorgproblematiek in een vroeg stadium. In het ZAT-overleg (Zorg Advies Team) vinden disciplines elkaar. Uitgangspunt van het ZAT-overleg is de uitwisseling van gegevens en afstemming tussen partners in het kader van samenwerking en ketenaanpak. Het ZAT-overleg is gericht op vroeg-signalering en preventie met als doel zoveel mogelijk kinderen, die baat hebben bij een VVE-aanbod of ander zorgaanbod toe te leiden naar een VVE-programma of eventueel aanvullende zorg.

1.3 VISIE OP EN HET DOEL VAN VOOR- EN VROEGSCHOOELSE EDUCATIE

Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen van onze gemeente een goede basis meekrijgen voor de basisschool en hun verdere schoolloopbaan. Voor kinderen waarbij dit door allerlei omstandigheden (o.a. taal en sociale context) moeilijker gaat, bieden peuteropvang en basisscholen passende ondersteuning, die door de gemeente (mede)gefinancierd wordt. De primaire focus vanuit de gemeente ligt wat betreft het peuteraanbod op kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Voor voorschoolse educatie ligt de focus op kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar.

Het doel van de inzet op VVE is het voorkomen en verminderen van (taal)achterstanden zodat peuters zonder of met een kleinere achterstand op de basisschool starten. Dit zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen met het educatieve aanbod in groep drie. Om dit te kunnen bereiken, streven wij ernaar dat alle kinderen met een indicatie voor VVE ook daadwerkelijk deelnemen aan een VVE-aanbod.

1.4 DEFINITIE VAN HET DOELGROEPKIND

De verantwoordelijkheid voor het bepalen van de doelgroep ligt bij de gemeente, dit in samenspraak met haar partners uit de kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg (JGZ) en het onderwijs. Een kind wordt geïndiceerd als doelgroepkind VVE als een of meer van onderstaande criteria van toepassing zijn.

De indicering gebeurt altijd door de jeugdarts van de JGZ. De JGZ indiceert door een weging te maken vanuit onderstaande criteria en daarbij hanteert de JGZ ook de methode Van Wiechen ontwikkelingsonderzoek en het Ernst-taxatiemodel om relatieve risicofactoren te indiceren. Gezamenlijk zijn de volgende criteria benoemd op grond waarvan kinderen een indicatie voor een voorschools aanbod krijgen:

- Kinderen waar thuis een andere taal gesproken wordt;
- Kinderen van laagopgeleide ouders die weinig stimulerende (taal)begeleiding thuis krijgen;
- Kinderen bij wie op basis van de door de jeugdgezondheidszorg aangereikte gegevens is vastgesteld dat het kind specifieke ondersteuning nodig heeft. Dit vanwege een achterstand of een risico op achterstand op één of meer ontwikkelingsgebieden. Het gaat hierbij om de Nederlandse taal, de sociaal-emotionele ontwikkeling en/of gedragsontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling;
- Kinderen met (het risico op) een achterstand uit risicogezinnen, zoals gezinnen zonder sociaal netwerk, ouders met psychiatrische of psychologische problemen, ouders die tijdelijk minder zorg aan hun kind kunnen besteden, zo nodig met inschakeling van het ZAT-overleg 0-4 jaar;
- Kinderen waarbij uit het kind-volgsysteem van de peuteropvang of de kinderdagopvang blijkt dat er achterstand of risico op achterstand is op één of meer ontwikkelingsgebieden.

Het VVE-aanbod start bij een leeftijd van 2,5 jaar. Het kan ook voorkomen dat de kinderopvang signaleert dat een kind meer ondersteuning (VVE) nodig heeft. De kinderopvang schakelt dan de jeugdarts van JGZ in, die alsnog een VVE-indicatie kan afgeven.

Er is sprake van een doelgroep-kleuter als het kind als peuter een indicatie voor VVE heeft gekregen, de indicatie blijft dus gelden als het kind naar de basisschool gaat.

1.5 DWARSVERBANDEN MET ANDERE BELEIDSTERREINEN

Naast VVE zijn er in onze gemeente meer initiatieven gericht op het vergroten van kansen van kinderen en hun ouders. We leggen dwarsverbanden om ervoor te zorgen dat de diverse maatregelen op elkaar afgestemd worden en elkaar duurzaam kunnen versterken.

In dit kader werken we onder andere samen met de bibliotheek en met Werk en Inkomen en Team Toegang van de gemeente.

1.6 ONZE AMBITIES

Jonge kinderen leren spelenderwijs en ontdekken zo de wereld. Zij ontwikkelen zich voortdurend, zijn nieuwsgierig, betrokken, geconcentreerd en inventief. Pedagogisch medewerkers/leerkrachten kunnen hen zodanig begeleiden dat zij steeds worden uitgedaagd op een manier die bij hen past. Hierbij is de kwaliteit van het aanbod van grote invloed op de te bereiken resultaten.

Het uitgangspunt is dan ook dat er sprake moet zijn van een kwalitatief goed aanbod voor alle kinderen. Hierbinnen richt VVE zich op het:

- Bieden van een voorschools aanbod van hoge kwaliteit aan alle doelgroepkinderen;
- Bereiken van zoveel mogelijk doelgroepkinderen. Het streven is 100% doelgroep-bereik;
- In stand houden van een goede ondersteuningsstructuur door middel van het ZAT 0-4 jaar waardoor zo nodig maatwerk geleverd kan worden;
- Toegankelijk houden van het voorschoolse aanbod voor alle peuters;
- Versterken van ouders in hun rol als educatieve partner bij de ontwikkeling van hun kind;
- Het tot stand brengen van een intensieve samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen en basisscholen met als doel een optimale doorgaande ontwikkelingslijn;
- Realiseren van een goede overdracht van kinderen vanuit iedere voorschoolse voorziening naar de basisschool, in het bijzonder voor kinderen met een ondersteuningsvraag;
- In kaart brengen van het bereik, de kwaliteit en de resultaten van de inzet op VVE;
- Realiseren van interne kwaliteitszorg tussen samenwerkende locaties.

Als we het dan hebben over onze ambitie voor de komende jaren dan zien we als stip op de horizon zowel een hoge kwaliteit als het versterken van de relaties tussen de verschillende partners. Dat wil zeggen dat:

- Alle huidige voorschoolse voorzieningen het hoge kwaliteitsniveau behouden, versterken en/of hiernaar toewerken;
- In samenwerking met alle basisscholen een doorgaande VVE-lijn gerealiseerd wordt. De samenwerking wordt in locatieplannen vastgelegd.
- Een jaarlijkse gemeentelijke VVE-monitor wordt opgeleverd.

2 Een aanbod voor alle peuters

Voorschoolse educatie wordt uitgevoerd binnen het peuteraanbod. Wat we hieronder verstaan en aan welke eisen dit volgens ons moet voldoen beschrijven we in dit hoofdstuk.

2.1 PEUTERAANBOD ALS BASISVOORZIENING

In de gemeente Gennep is er sprake van peuteraanbod waar opvang, ontwikkelingsstimulering en samen spelen centraal staan. Ongeacht de achtergrond van de ouders – werkend of niet werkend – is peuteropvang voor iedereen toegankelijk. Het doel van peuteraanbod is de ontwikkeling van peuters te bevorderen. Peuteraanbod is onderdeel van de reguliere kinderopvang van 0 – 4 jaar. Het biedt kwalitatief goede opvang, is laagdrempelig, heeft een preventieve en signalerende functie, volgt de ontwikkeling van jonge kinderen en werkt nauw samen met het onderwijs en de jeugdgezondheidszorg.

Peuteraanbod is hiermee een basisvoorziening voor kinderen van 2 tot 4 jaar, met een thematisch aanbod met veel spel- en taalbegeleiding gedurende 2 dagdelen per week.

Is er sprake van een doelgroepkind in het kader van VVE dan krijgt de peuter vanaf de leeftijd van 2,5 jaar extra ondersteuning en extra dagdelen aangeboden. We streven hierbij naar peuteraanbod in gemengde groepen, waarin zowel reguliere peuters als peuters met een VVE-indicatie samen spelen en leren.

2.2 UITGANGSPUNTEN VAN PEUTERAANBOD

Als wij het over peuteraanbod hebben, dan hebben wij het over een aanbod:

- Gedurende korte dagdelen van maximaal 4 uur per dag;
- Gedurende twee dagdelen per week, verspreid over twee weekdays;
- Gedurende minimaal 40 weken per jaar;
- In een stamgroep met kinderen van 2 tot 4 jaar;
- Afgestemd op de leeftijd en het ontwikkelingsstadium van de peuter met een aanbod van gevarieerde en aansprekende educatieve activiteiten;
- Dat plaatsvindt in een kindcentrum dat geregistreerd staat in het Landelijk Register Kinderopvang;
- Dat voldoet aan de kwaliteitseisen uit de Wet Kinderopvang;
- Waarvoor aantoonbaar samengewerkt wordt met het basisonderwijs in het kader van de doorgaande leerlijn;
- Waarbij gewerkt wordt met een peutervolgsysteem;
- Dat afgesloten wordt met een (warme) overdracht richting onderwijs.

Als het gaat om peuteraanbod in het kader van VVE, gelden daarvoor aanvullende eisen. Hierop gaan we in hoofdstuk 4 nader in.

2.3 TEGEMOETKOMING IN DE KOSTEN VAN PEUTERAANBOD

De gemeentelijke verantwoordelijkheid met betrekking tot de financiering is verschillend ten opzichte van diverse groepen ouders. We maken onderscheid tussen:

Type ouder	Ouders van een VVE-peuter	Ouders van een reguliere peuter
Geen recht op kinderopvangtoeslag	Aangewezen op de gemeente ¹ voor financiering van zowel het reguliere als het aanvullende VVE-gedeelte.	Aangewezen op de gemeente ² voor financiering.
Wel recht op kinderopvangtoeslag	Financiering verloopt voor het reguliere gedeelte via de Belastingdienst, het aanvullende VVE-gedeelte via de gemeente.	Financiering verloopt via de Belastingdienst.

3 Bereik van de doelgroep

De gemeente zet zich in voor het bereik van alle doelgroepkinderen en zorgt voor een goede toeleiding naar voorschoolse educatie. Hiervoor hebben wij afspraken gemaakt met de JGZ en de kinder- en peuteropvang.

3.1 TOELEIDING NAAR VVE

Signalering doelgroepkinderen

De indicatiestelling voor VVE wordt afgegeven door de jeugdarts van de JGZ. Belangrijk hierbij is dat de JGZ de oorzaak van deze (taal)achterstand in beeld brengt. De JGZ kijkt bij het bepalen van de noodzaak een kind voor VVE te indiceren naar het kind, zijn ouders en de bredere opvoedingscontext.

Daarnaast zijn alle organisaties voor kinderopvang, zowel regulier als met een aanbod VVE, een belangrijke vindplaats voor signalering en toeleiding naar voorschoolse educatie. Een pedagogisch medewerker kan constateren dat een kind een risico loopt op een (taal)achterstand. Na afstemming met de ouders wordt in dat geval contact opgenomen met de JGZ, zodat deze kan beoordelen of een VVE-indicatie noodzakelijk is.

Voorlichting

Als er sprake is van een VVE-indicering zal de jeugdarts en/of de jeugdverpleegkundige de ouders motiveren de peuter deel te laten nemen aan VVE. Ouders kunnen niet verplicht gesteld worden om hun kind deel te laten nemen. In dit kader is in gesprek gaan met en voorlichting aan ouders dus erg belangrijk.

Sluitende afspraken

¹ De inkomensafhankelijke ouderbijdrage wordt vastgesteld op basis van de VNG Adviestabel, uitvoering door de aanbieder van peuteraanbod, aanvullende VVE-dagdelen vallen onder gemeentelijke verantwoordelijkheid.

² De inkomensafhankelijke ouderbijdrage wordt vastgesteld op basis van de VNG Adviestabel, uitvoering door de aanbieder van peuteraanbod.

De plaatsing van een doelgroepkind wordt door de aanbieder teruggekoppeld aan JGZ. Ook wanneer een doelgroep kind stopt met het volgen van VVE wordt dit door de aanbieder teruggekoppeld. Gezamenlijk wordt bewaakt of een kind verdere diagnostiek of behandeling nodig heeft. Dit vraagt afstemming en regelmatig overleg tussen ouders, de voorschoolse voorzieningen en JGZ.

Registratie en monitoring

De JGZ verzorgt de monitoring van doelgroepkinderen. De jeugdverpleegkundige registreert de VVE-indicatie in het kind-volgsysteem. Hierin wordt bijgehouden hoeveel kinderen in aanmerking komen, zijn verwezen en hoeveel kinderen deelnemen aan VVE. Op deze manier is er inzicht in het non-bereik van doelgroepkinderen.

3.2 KOSTENASPECT VOOR OUDERS

De kosten die voorschoolse educatie (peuteraanbod) met zich meebrengen, mogen voor ouders geen belemmering vormen om hun kind deel te laten nemen. Ook in het kader van het bereik moet voorschoolse educatie voor ouders laagdrempelig en financieel toegankelijk zijn. In de opschaling naar 16 uren aanbod per week m.i.v. 1-8- 2020 heeft het kostenaspect voor ouders onze aandacht.

3.3 LOCATIES IN KLEINE KERNEN

Het Rijk wil dat gemeenten met hun VVE-aanbod alle kinderen bereiken die dit nodig hebben. Dit is ook het streven van de gemeente Gennep. De vraag is hoe we omgaan met locaties in kleine kernen, waar weinig (doelgroep)kinderen zijn. Er zijn redenen om een locatie in een kern te behouden als VVE-locatie: het verhoogt de leefbaarheid, vergroot de saamhorigheid, komt ouders tegemoet bij hun wens in aanbod dichtbij huis en het blijft zo ook aantrekkelijk om kinderen in de eigen kern naar school te laten gaan.

Een knelpunt hierbij is dat de locatie soms maar twee of drie dagdelen open is, omdat er te weinig vraag is en er weinig doelgroepkinderen zijn. Indien de ouders het willen kunnen ze hun VVE geïndiceerde peuter in een andere kern nog een of twee dagdelen VVE-peuterprogramma laten volgen.

4 Eisen aan de kwaliteit van VVE

In hoofdstuk 1 hebben we onder andere kaders en ambities benoemd wat betreft VVE. Uit onderzoek blijkt dat VVE effect heeft als de uitvoering kwalitatief goed is. Het is daarom van belang om te investeren in hoge kwaliteit. Vandaar ook dat de gemeente eisen stelt aan de kwaliteit van VVE. Locaties die in onze gemeente VVE aanbieden, dienen aan de eisen te voldoen.

4.1 WETTELIJKE KWALITEITSEISEN AAN VOORSCHOOLSE EDUCATIE

Om de effectiviteit voor doelgroepkinderen te optimaliseren, moet de kwaliteit van de voorschoolse educatie hoog zijn. In het 'Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie' (BKVE) zijn kwaliteitseisen beschreven. Aan deze kwaliteitseisen moet minimaal zijn voldaan:

- Voorschoolse educatie wordt 3 of 4 dagdelen en ten minste 16 uren per week aangeboden voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar in een nog nader uit te werken model;

- Voor voorschoolse educatie wordt een breed programma gebruikt dat zich richt op de ontwikkelingsdomeinen taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- De beroepskrachten hebben de vereiste diploma's. Naast het diploma van de beroepsopleiding is de beroepskracht in het bezit van een bewijs dat specifieke scholing is afgerond over voorschoolse educatie;
- De beroepskrachten die op een peutergroep werken moeten een 3F taalcertificaat hebben voor lezen en mondelinge taalvaardigheid;
- De houder van een kinderdagverblijf met een VVE-aanbod, stelt jaarlijks een opleidingsplan op waarin staat beschreven hoe kennis en vaardigheden in voorschoolse educatie van beroepskrachten worden onderhouden;
- De houder van een kinderdagverblijf met een VVE-aanbod gebruikt een kind-volgsysteem of observatiemethode om de ontwikkeling van het kind te volgen.

4.2 AANVULLENDE KWALITEITSEISEN GEMEENTE GENEP

- De organisaties voor kinderopvang maken afspraken met de samenwerkende basisscholen over het VVE-aanbod in een locatieplan. Hierbij gaat het dan om afspraken zoals:
 - Doorgaande lijn doelgericht thematisch werken;
 - Vroegtijdig signaleren en doorgaande lijn ondersteuning kinderen;
 - Het structureel inbouwen van een warme overdracht (gesprek) van kinderen van voorschoolse- naar vroegschoolse educatie;
 - Een mondelinge terugrapportage van vroegschool naar voorschool.
- Kinderopvang en basisscholen maken afspraken over het betrekken van ouders bij het VVE-aanbod. Dit is van belang omdat inzet vanuit de thuissituatie een positief effect heeft op de ontwikkeling en het leren van jonge kinderen.
- Om VVE een totale kwaliteitsimpuls te geven en de inspanningen niet alleen te richten op doelgroepkinderen, bieden we de voorschoolse educatie aan in een omgeving met ook niet-doelgroepkinderen. Dit zodat er een groter effect optreedt, omdat kinderen ook veel van elkaar leren.
- De organisaties voor kinderopvang participeren in het ZAT-overleg 0-4 jaar ten behoeve van vroeg-signalering en preventie.

4.3 BORGING VAN KWALITEIT

Uitvoering van VVE is niet vrijblijvend. Om de kwaliteit te borgen is het toezicht als volgt geregeld:

- De GGD inspecteert jaarlijks alle kinderopvanglocaties op basis van wet- en regelgeving met betrekking tot kinderopvang en op de uitvoering van voorschoolse educatie. Op basis van deze inspectie wordt een inspectierapport opgesteld. Gemeenten bepalen op basis van het toezicht- en handhavingbeleid welke vervolgstappen zij nemen bij eventuele tekortkomingen.
- Gemeenten moeten jaarlijks aan de Onderwijsinspectie rapporteren over de VVE.
- De onderwijsinspectie houdt signaal-gestuurd toezicht op voorschoolse locaties en scholen met VVE. Dit volgens het onderzoekkader dat de richtlijn vormt voor de kwaliteit van uitvoering.
- De gemeenten, kinderopvang, het onderwijs en JGZ leggen resultaatafspraken vast in een VVE Convenant.

- Jaarlijks worden middels een gemeentelijke VVE- monitor het bereik, de resultaten en de afgesproken kwaliteitsonderwerpen met de VVE-werkgroep in kaart gebracht.

5 De periode 2021-2024

Het jaar 2020 was een overgangsjaar: de lopende projecten zijn voortgezet en in samenspraak met de partners is het nieuw beleid opgesteld. Vanaf 2021 worden de projecten verder uitgevoerd en doorontwikkeld.

5.1 OAB-PROJECTEN IN 2021

- In het ZAT 0-4 jaar participeren Team Toegang van de gemeente Gennepe, de JGZ, de meldende organisatie en ouders van het aangemelde kind. Het doel is om peuters die extra zorg of aandacht nodig hebben zo snel mogelijk te signaleren en toe te leiden naar VVE of peuterzorg.
- Boekstart, een programma voor ouders van kinderen van 0 – 4 jaar, gericht op het starten met voorlezen. Dit omdat kinderen die als baby/peuter al zijn voorgelezen later beter zijn in taal.
- VoorleesExpress, project waarbij vrijwilligers ouders van kinderen met een taalachterstand ondersteunen en versterken. Zij doen dit door een half jaar lang thuis voor te lezen, te praten en taalspelletjes te spelen.
- Pilot Biblioplus ouderbetrokkenheid NT2 (Nederlands als tweede taal).

5.2 SPEERPUNTEN 2021-2024

Zoals we eerder aangegeven hebben, zal het beleid voor de periode 2021-2024 nog verder uitgewerkt worden in uitvoeringsplannen. Hierbij richten wij ons in eerste instantie op:

- Het realiseren van een voorschools aanbod van 16 uren per week vanaf augustus 2020 voor ieder doelgroepkind.
- Inzet op het behoud, het versterken of het werken naar een hoog kwaliteitsniveau wat betreft voorschoolse voorzieningen.
- Een bereik van doelgroepkinderen van meer dan 95%, met een streven naar 100%.
- Het realiseren van een optimale doorgaande ontwikkelingslijn met het basisonderwijs.
- Het versterken van ouders als educatieve partner in zowel voor- als voorschool.
- Het realiseren van een goede overdracht vanuit iedere voorschoolse voorziening naar het basisonderwijs.
- Het vormgeven van een monitor om zo de gezamenlijke inzet en de resultaten in beeld te brengen.
- Het voorbereiden en afsluiten van een VVE-Convenant.

Bovenstaande speerpunten volgen uit deze beleidsnotitie en zijn gerelateerd aan de inzet op (taal)achterstand. Dit neemt niet weg dat er in onze gemeente ook sprake is van benodigde interventies vanuit een breder kader. Bijvoorbeeld in geval van specifieke wijkproblematiek of

signalen rondom gedrag van kinderen. Ook dit bredere kader heeft onze aandacht en wij willen daarin in overleg met het ZAT 0-4 -daar waar mogelijk- een bijdrage leveren.

6 Financiële paragraaf

De middelen die we inzetten om ons beleid te realiseren zijn afkomstig uit twee verschillende bronnen. In dit hoofdstuk lichten we deze nader toe.

6.1 RIJKSMIDDELEN VOOR GEMEENTELIJK ONDERWIJSACHTERSTANDENBELEID

Specifiek voor jonge kinderen ontvangt de gemeente Gennep rijksmiddelen³ voor Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid (GOA-OAB) om een kwalitatief voorschools aanbod te kunnen bieden aan doelgroepkinderen. Deze uitkering is met name te besteden aan voorschoolse educatie⁴.

Aanvullend op wat Primair Onderwijs (PO) vanuit eigen OAB-middelen krijgt, draagt de gemeente voor PO bij aan gemeentelijke VVE-overleggen en overleg (o.a. warme overdracht) over VVE-geïndiceerde kinderen.

Biblioplus ontvangt een bedrag voor de VoorleesExpres en een bedrag voor ouderbetrokkenheid NT2 (Nederlands als tweede taal).

Verder wordt uit GOA-middelen ook de ondersteuning door BCO o.a. de VVE-monitor gefinancierd.

Sinds 1 januari 2019 is er een nieuwe verdeling van de OAB-middelen. OAB-middelen zijn vastgesteld op basis van de CBS-criteria. De indicatoren zijn:

- Opleidingsniveau van ouders of primaire verzorgers.
- Het land van herkomst van de ouders.
- Het aantal jaar dat de moeder in Nederland woont.
- Gemiddeld opleidingsniveau van moeders van kinderen van de basisschool.
- Ouders in schuldsanering.

De middelen die de gemeente Gennep ontvangt voor de periode 2019 – 2022 vermeerderen ten opzichte van de middelen uit de voorgaande OAB-periode⁵. Het is echter wel zo, dat deze middelen o.a. ingezet moeten gaan worden om te voorzien in een VVE-aanbod dat van 10 naar 16 uren stijgt voor geïndiceerde kinderen.

³ Via het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.

⁴ Wet op het Primair Onderwijs (WPO), artikel 166

De doeluitkering ziet er als volgt uit:

Jaar	Doeluitkering OAB
2019	€ 95.400,-
2020	€ 166.500,-
2021	€ 153.000, - *
2022	€ 153.000, - *

**OAB: rijksmiddelen onderwijsachterstandenbeleid OAB, Deze middelen worden met ingang van 2021 berekend aan de hand van indicatoren en kunnen fluctueren.*

De plannen voor de komende jaren worden verder uitgewerkt en het is niet mogelijk om al een overzicht te geven van de te verwachten kosten. Duidelijk is wel dat de besteding binnen de ontvangen doeluitkering zal blijven.

Van de OAB-middelen wordt VVE gefinancierd volgens het geld volgt kind principe. Zie tabel pag. 13.

Met locaties in kleine kernen, waar weinig (doelgroep)kinderen zijn, zal de gemeente in overleg met de aanbieder een toeslag afspreken tot een maximum van €7500,-. Het betreft kernen waar maar 1 aanbieder voor peuterprogramma en VVE is.

Naast de OAB-middelen die de gemeente ontvangt, ontvangen schoolbesturen rechtstreeks van het Rijk OAB-middelen op basis van de CBS-criteria. De besturen regelen de verdeling van deze middelen zelf met hun scholen op basis van het aantal doelgroepkinderen.

6.2 GEMEENTELIJKE MIDDELEN VOOR PEUTERAANBOD

In de begroting van de gemeente Gennep zijn voor peuteraanbod de volgende bedragen opgenomen:

Jaar		Waarvan afkomstig uit de decentralisatie-uitkering peuteropvang ⁶
2019	€ 75.000	€ 28.381
2020	€ 90.000	€ 28.381
2021	€ 90.000	€ 28.381
2022	€ 90.000	Nog niet bekend

⁶ De looptijd van deze uitkering is 2016 - 2021

Ook voor deze middelen geldt dat het op dit moment niet inzichtelijk te maken is hoe wij deze de komende jaren uit gaan geven. Het uitgangspunt is, dat de inzet binnen de in de begroting opgenomen bedragen blijft.

De gemeentelijke verantwoordelijkheid met betrekking tot de financiering is verschillend ten opzichte van diverse groepen ouders. Voor de gemeente is het van belang om vanwege de harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen onderscheid te maken tussen ouders op basis van twee dimensies:

- Wel of niet ouder(s) van een doelgroepkind
- Ouder(s) met of zonder recht op kinderopvangtoeslag.

Zo kunnen we 4 categorieën van ouders onderscheiden:

Type ouder	Ouders van een VVE-doelgroep-peuter	Ouders van een reguliere peuter
Geen recht op kinderopvangtoeslag	Aangewezen op de gemeente voor financiering van zowel het reguliere als het aanvullende VVE-gedeelte.	Aangewezen op de gemeente voor financiering.
Wel recht op kinderopvangtoeslag	Financiering verloopt voor het reguliere gedeelte via de Belastingdienst, het aanvullende VVE-gedeelte via de gemeente.	Financiering verloopt via de Belastingdienst.

In het geval dat de ouder aantoonbaar geen recht heeft op kinderopvangtoeslag, stelt de aanbieder van het (VVE)peuteraanbod vast welke inkomensafhankelijke bijdrage deze ouder dient te betalen. Dit op basis van de adviestabel ouderbijdrage peuterwerk, die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hiervoor jaarlijks opstelt. Vervolgens vindt verrekening plaats tussen de aanbieder en de gemeente op basis van afspraken die zij hierover gemaakt hebben.

Ouders die deze eigen bijdrage niet kunnen betalen, kunnen bij de gemeente een verzoek indienen voor bijzondere bijstand.

In 2021 wordt uitgegaan van de volgende bedragen:

- Peutertarief € 9,16 (in 2020 € 8,85)
- VVE € 11,85 (in 2020 € 11,45)
- € 19,00 voor 0,5 extra taakuur per medewerker per dagdeel.

In overleg met de aanbieders en in navolging van de regio worden de tarieven jaarlijks geïndexeerd conform tarieven Belastingdienst.

6.3 OVERZICHT CATEGORIEËN EN SUBSIDIES

Aanbod, subsidie en ouderbijdrage in samenvatting (prijspeil 2021) (Zonder kinderopvangtoeslag ZKT, Met kinderopvangtoeslag MKT)			
Categorie	Opvang	Gesubsidieerd door gemeente	Betaald door ouders
Peuter ZKT	Aanbod 40 weken. In tenminste 2 dagdelen uit te voeren ten hoogste voor 4 uren per dagdeel.	Aantal uren opvang € 9,16 per uur.	Inkomensafhankelijk Ouderbijdrage voor max 8 uren per week.
Peuter MKT	Aantal uren opvang wordt door de ouders bepaald.	Niet	De ouders betalen zelf de kosten voor de opvang en ontvangen via de Belastingdienst kinderopvangtoeslag.
VVE-peuter ZKT	Tenminste 480 en ten hoogste 644 uren per jaar in 40 tot 46 weken. In tenminste 3 dagen uit te voeren, voor tenminste 3,5 en ten hoogste 6 uren per dag.	Aantal uren opvang à € 11,85 per uur.	Inkomensafhankelijk ouderbijdrage voor max 8 uren per week.
VVE - peuter MKT	Tenminste 480 en ten hoogste 644 uren per jaar in 40 tot 46 weken. In tenminste 3 dagen uit te voeren, voor tenminste 3,5 en ten hoogste 6 uren per dag.	8 uren per week, het 1e en 2de dagdeel kinderopvang toeslag. De gemeente betaalt aan kinderopvang het verschil tot €11,85 per uur. 8 uren per week, het 3de en 4 de dagdeel is voor de gemeente. € 11,85 per uur.	De ouders betalen zelf per week de eerste 8 uren opvang en ontvangen via de Belastingdienst kinderopvangtoeslag.

Aanvullend op de subsidie ontvangt de aanbieder 0,5 taakuur à €19,- voor 1 pedagogisch medewerker per dagdeel, mits er minimaal 2 VVE geïndiceerde kinderen in de groep zitten. In overleg met de aanbieder kan hiervan worden afgeweken.

Het 0,5 taakuur is voor voorbereidende werkzaamheden, observaties, overleg met ouders en overleg intern en extern.

Primair Onderwijs (PO) krijgt eigen OAB-middelen en de gemeente draagt extra bij aan VVE-overleggen en overleg (o.a. warme overdracht) over VVE-geïndiceerde kinderen.

Hiervoor is een bedrag van €250,- per VVE geïndiceerd kind opgenomen.

Biblioplus ontvangt een bedrag voor de VoorleesExpres, €3.210,- en een bedrag voor ouderbetrokkenheid NT2 10.000, -.

